

Косаренко Олександр Вікторович
курсант 3 курсу факультету з підготовки слідчих
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ
Науковий керівник: Шаблистий В.В.
кандидат юридичних наук, доцент

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ОБ'ЄКТА ЗЛОЧИНУ ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТ. 119 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

Стаття 3 Конституції України проголосила, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Право на життя, право на здоров'я є природними, невід'ємними правами кожної людини (Конституція).

Необережна злочинність є складовою загального поняття злочинності як масового соціально – правового явища, що закономірно існує в суспільстві на певних етапах його розвитку. Якщо розглядати суспільну небезпеку одиничних необережних злочинів, то варто прийти до висновку, що при рівності об'єктивних ознак умисний злочин визнається законом більш небезпечним, чим відповідний необережний злочин. Проте, варто зазначити, що в сучасних умовах спостерігається зростання суспільної небезпеки необережних злочинів.

Проблема необережного вбивства є досить невивченою в даний час. Актуальність обраної теми дослідження визначається високим ступенем суспільної небезпеки вбивства через необережність, певною недосконалістю кримінально – правових норм, передбачених ст. 119 Кримінального кодексу України (далі – КК), недостатнім розробленням теоретичних аспектів означеної теми [1, с.164].

Встановлення об'єкта певного злочину має важливе значення для з'ясування характеру і ступеня суспільної небезпеки посягання, його правильної кваліфікації, відмежування від інших злочинів тощо, оскільки особливості і якості об'єкта дозволяють найбільш повно розкрити соціально – правовий зміст та юридичні ознаки конкретного складу злочину [2, с. 183].

Для можливості кваліфікації злочинів за об'єктом, виявлення ступеню суспільно небезпечної шкоди та соціальної властивості заподіяної злочином шкоди, застосовується триступенева класифікація об'єктів злочину «за вертикаллю», запропонована в 1938р. В.Д. Меньшагіним, за якою всі об'єкти злочинів поділяються на загальні, родові та безпосередні [1, с.164].

У ст. 1 КК України, яка визначає завдання КК, перераховуються право охоронювані інтереси, а, отже, і об'єкти можливих посягань. Таким чином, відповідно до закону загальним об'єктом будь – якого злочину є права і свободи людини і громадянина, власність, громадський порядок і громадська безпека, довілля, конституційний устрій України [1, с.166].

Що ж до визначення родового об'єкта злочину, то під ним розуміється об'єкт, який охоплює певне коло тотожних або однорідних суспільних відносин, що повинні охоронятися з огляду на це єдиним комплексом взаємозалежних кримінально – правових норм [3, с. 77].

Ю.А.Демидов стверджує, що родовим об'єктом злочинів проти життя та здоров'я особи (у тому числі вбивства через необережність) є особа як цілісна істота і як сукупність суспільних відносин, що її складають, й як явище природи, яке характеризується певними біофізіологічними і психічними ознаками [4, с. 151].

Слід погодитись з І.Я.Козаченком, який стверджує, що біологічна сутність людини поза сукупністю суспільних відносин не має для кримінального права самостійного значення [5, с.64].

Отже, родовим об'єктом вбивства через необережність є людина як учасник (носій) певних суспільних відносин, її життя [1, с. 167].

Більшість авторів дотримуються точки зору, відповідно до якої безпосереднім об'єктом вбивства через необережність, є життя людини. Проте, оцінюючи життя як невід'ємне право людини, не варто забувати, що в суспільстві існує комплекс соціальних засобів і методів його забезпечення.

Право людини на життя – це лише один з елементів у системі суспільних відносин, що забезпечують існування людини. Цьому праву кореспондується обов'язок держави забезпечувати його реалізацію. До того ж визнаючи об'єктом вбивства лише право людини на життя, принижується абсолютна соціальна цінність людини і її життя взагалі. Якщо визнати об'єктом злочину не людину як сукупність суспільних відносин, а людину як біологічну істоту, неможливо буде пояснити правомірність позбавлення життя людини, наприклад, при необхідній обороні [6, с.136].

Таким чином, безпосереднім об'єктом вбивства через необережність визначають життя людини як сукупність суспільних відносин, що забезпечують людині можливість жити.

Отже, кримінальне законодавство України завжди було спрямоване на охорону суспільних відносин, цінностей та благ, на які посягає злочин, визначення об'єкту певного конкретного злочину є досить важливим. А поділ об'єктів на загальні, родові та безпосередні дає можливість більш повно визначити суспільну небезпечність та соціальну властивість шкоди, завданої злочином.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гороховська О. В. Об'єкт вбивства через необережність // Проблеми пенітенціарної теорії та практики: щорічний бюлетень. –К., 2004р. – №9.
2. Гороховська О. В. Предмет вбивства, вчиненого через необережність // Становлення і розвиток правової системи України: Тези доповідей і наукових повідомлень науково-практичної конференції. – К.: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. – 2002р.
3. Демидов Ю. А. Обзор литературы о теоретико-ценностных исследованиях в уголовном праве// Советское государство и право. – 1980. - №5.
4. Грищук В. Загальний, родовий та безпосередні основні об'єкти злочинів проти життя і здоров'я людей // Вісник Львівського інституту внутрішніх справ. – 2002р. - №1.
5. Козаченко І. Я. Структура объекта в преступлениях против личности // Уголовное право в борьбе с преступностью. – Свердловск :Темплан, 1987.
6. Гороховська О. В. Безпосередній об'єкт вбивства через необережність// Актуальні проблеми боротьби зі злочинністю на етап реформування кримінального судочинства: матеріали Всеукраїнської науково – практичної конференції (14 - 15 травня 2002р. ,м.Запоріжжя) – 3., 2002 р. - №4'1.

Каторкін Роман Анатолійович
курсант 4 курсу факультету з підготовки слідчих
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ
м.Дніпропетровськ
Науковий керівник: Шаблистий В.В.
Кандидат юридичних наук, доцент

ЧИ МАЄ ПРАВО НА ІСНУВАННЯ В УКРАЇНІ ПОКАРАННЯ У ВИГЛЯДІ СМЕРТНОЇ КАРИ?

Смертна кара - дозволене законом позбавлення людини життя в якості покарання (звичайно за особливо тяжкий злочин проти людини). Згідно з доповіддю ООН, опублікованою в листопаді 2007 року, в світі 146 держав